Gebiedsjaarverslag 2021 Watergraafsmeer



De Watergraafsmeer bestaat uit elf buurten met een eigen karakteristiek. Middenmeer en Park de Meer zijn woonbuurten met een hoog gemiddeld gezinsinkomen en grote woningen. Betondorp, Amsteldorp, de Van der Kunbuurt en Tuindorp Frankendael hebben voornamelijk goedkope huurwoningen en scoren op vrijwel alle levensgebieden minder goed dan gemiddeld en in sommige opzichten zelfs zorgelijk. Deze buurten kenmerken zich door een hoge concentratie 65-plussers met lage inkomens.
Daarom behoren deze drie buurten tot de focusbuurten van het stadsdeel.
In een aantal buurten wordt volop gebouwd. De Eenhoornbuurt ontwikkelt zich van bedrijventerrein naar woonbuurt. Overamstel en het terrein van de voormalige Bijlmerbajes ontwikkelen zich de komende jaren tot een volwaardige woonwijk. Het Amsterdam Science Park kenmerkt zich door de vele studentenwoningen en universiteitsgebouwen. Ook hier wordt de komende jaren nog gebouwd.
Door de groei van het aantal inwoners neemt de druk op de openbare ruimte toe, met overlast tot gevolg. De focus van stadsdeel Oost ligt in deze buurten op beheer openbare ruimte, het voorzieningenaanbod en de leefbaarheid.
Naast de vele studentenwoningen zijn er twee wooncomplexen waar werkende jongeren, studenten en jonge statushouders samenwonen. De aandacht van het stadsdeel is dit jaar vooral uitgegaan naar het bevorderen van goede samenwerking in en rondom de locaties en het stimuleren van participatie in de samenleving.

De Watergraafsmeer behoort tot de laagstgelegen delen van Amsterdam. Klimaatverandering, duurzaamheid en
tegengaan van wateroverlast zijn belangrijke thema's in het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Veel bewoners tonen zich betrokken en er is veel deskundigheid en kennis bij bewoners zelf. Dit biedt kansen, bewoners kunnen rekenen op ondersteuning bij nieuwe initiatieven.

Focusopgave 1: Integrale aanpak Betondorp
Beoogd doel: Betondorp is een buurt waarin iedereen zich thuis voelt, 'nieuwe' en 'oude' bewoners samen maken Betondorp een prettige, fijne en leefbare buurt.
Belangrijkste (concrete) resultaten:

- In het voorjaar organiseerde Stichting Sociaal Kapitaal Amsterdam een kunstroute in Betondorp, genaamd Parels van Betondorp. 18 kunstenaars uit Betondorp exposeerden onder andere in (door een renovatieproject) leegstaande corporatiewoningen en in etalages bij ondernemers. Via een van de website Parelsvanbeton.nl te downloaden audiotour kregen deelnemers informatie over de kunstwerken en de historische omgeving van Betondorp. De kunstwandel- en -fietsroute heeft zo'n 4000 deelnemers naar Betondorp gebracht.
- Een belangrijke voorwaarde voor ouderen om zelfstandig te blijven wonen zijn winkels in de buurt. Nadat het laatste buurtsupermarktje in Betondorp dit voorjaar de deuren sloot, klonk de roep om een

Watergraafsmeer in het kort

In aantallen (1 januari 2021)	
Inwoners	35.817
Woningen	20.143
Bedrijfsvestigingen	4.643
Aantal banen	28.471
Bevolkingsdichtheid (inw./km2)	4.398

Bevolking naar leeftijd (%)
Bevolking totaal: 35.817

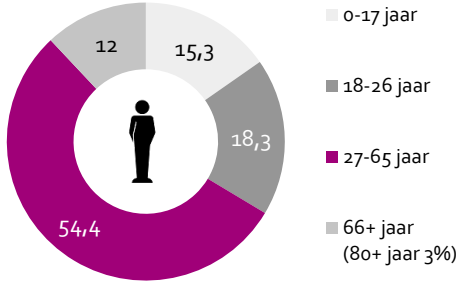

Samenstelling huishoudens (%)
Huishoudens totaal: 20.683

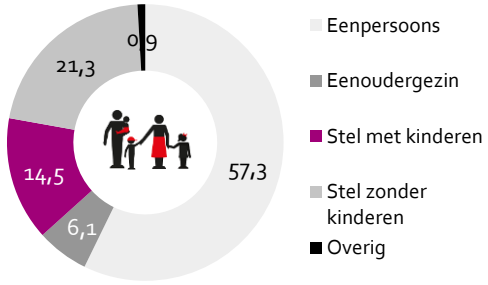

winkel of markt heel hard in Betondorp. Op basis van tijdelijk uitgegeven standplaatsvergunningen is er een begin gemaakt met het realiseren van een wekelijks terugkerende buurtmarkt op de Brink in Betondorp.

- De Stichting Al Maarif huurt al een aantal jaren een pand in Betondorp. In dit pand is een lokaal vrijgemaakt waarin activiteiten voor en door de buurt kunnen plaatsvinden, waardoor de relatie met de buurt verbeterd kan worden en de wederzijdse betrokkenheid versterkt wordt. Al Maarif heeft met begeleiding van bureau Vie gewerkt aan het versterken van de eigen organisatie en de weerbaarheid te vergroten. Het vervolgtraject waarin wordt ingezet op wederzijdse verbinding met sleutelfiguren in de buurt is vanwege Corona uitgesteld tot 2022.

Focusopgave 2: Werk maken van duurzaamheid

Beoogd doel: meer bewoners zijn betrokken bij het thema duurzaamheid en vragen zich af: wat kan ik zelf, of samen met anderen, bijdragen aan duurzaamheid.
Belangrijkste (concrete) resultaten:

- Er is een tijdelijke gebiedsmakelaar aangesteld met expertise op het thema Duurzaamheid. Bewoners, ondernemers en sportverenigingen kunnen bij hem terecht met vragen en initiatieven voor de buurt. Inmiddels wordt hij goed gevonden door de bewoners van de Watergraafsmeer.
- In het kader van energiearmoede is in Betondorp de FIXbrigade aan de slag gegaan. Dit project adviseert over energiebesparende maatregelen en heeft inmiddels 60 huizen onderhanden genomen. Daarnaast zijn er twee workshops gegeven om bewoners meer inzicht te geven in mogelijkheden die er zijn om te besparen. Vanwege corona was hier een beperkte deelname mogelijk, maar dit wordt vervolgd in 2022.
- Tuintrail: bewoners hebben twee wandelroutes uitgezet die diverse parken, tuinparken en andere groene plekken in de Watergraafsmeer met elkaar verbinden. Er is een audiotour gemaakt. Wandelaars kunnen zo tijdens het lopen informatie beluisteren over bijzondere plekken en groene parken in de Watergraafsmeer. De website is inmiddels 2000 keer bezocht en de routes worden veel gelopen.

Focusopgave 3: Goede zorg en hulp voor ouderen en kwetsbare mensen

Beoogd doel: stadsdeel Oost wil graag de voorwaarden scheppen om ouderen en kwetsbare personen in staat te stellen zo zelfstandig mogelijke te leven.
Belangrijkste (concrete) resultaten:

- In het najaar konden 55-plussers met vragen over Langer zelfstandig wonen terecht bij een woon-informatiebus. Oost organiseerde dit in samenwerking met de corporaties, Stichting Woon! en Dynamo. Alle 55-plussers in Betondorp en Amsteldorp hebben een uitnodiging gekregen. De informatiebus is goed bezocht, veel ouderen gaven als reden voor hun komst dat ze op zoek zijn naar informatie over een andere woning.
- In het voorjaar is er, naast de al bestaande sportgroep in Betondorp, in samenwerking met Goldensports, de fysiotherapeut en een buurtsportcoach, ook een buitensportgroep voor 55-plussers gestart in Amsteldorp. Inmiddels zijn er wekelijks zo'n 20 tot 24 mensen actief. De activiteit gaat altijd buiten door.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

1 Mensen hebben zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven *(focusopgave 1, 3, 4)*
2 Aandacht besteden aan de diversiteit van het wonen in de wijken *(focusopgave 1, 3,4)*
3 Alle kinderen en jongeren kunnen meedoen, tegengaan tweedeling *(focusopgave 1)*
4 Leefbaarheid bevorderen bij de ontwikkeling van nieuwe woon- en werkwijken *(focusopgave 4)*
5 Verbeteren en vergroenen van de openbare ruimte, inspelend op veranderingen *(focusopgave 2)*
6 De Watergraafsmeer wordt voorloper op het gebied van duurzaamheid en circulariteit (*focusopgave 2)*





Sport houdt mensen fit en gezond en stimuleert vooral ook ontmoeting en contact, wat een belangrijke voorwaarde is om zelfstandig te blijven wonen.
- Het project Sport Verbindt is een project dat jonge statushouders via sport aan sportverenigingen verbindt. Ondanks corona is er met veel improvisatie toch een goed bezocht sportprogramma uitgevoerd. De samenwerking met Zeeburgia en Dynamo is bijzonder waardevol en heeft opgeleverd dat statushouders vrijwilligerswerk doen op de club, dat er statushouders zijn opgeleid als scheidsrechter (refugee referee) en dat er een voetbalteam van studenten en statushouders meedoet aan de KNVB-competitie.

Focusopgave 4: Overamstel, een wijk in ontwikkeling
Beoogd doel: bewoners voelen zich prettig in de buurt en weten waar ze terecht kunnen met ideeën en vragen.
Belangrijkste (concrete) resultaten:
- Om de overlast door zomerrecreatie in park Somerlust te beperken is het Plan Zomerrecreatie Oost 2021 vastgesteld. Er zijn diverse maatregelen uitgevoerd waaronder het neerleggen van een ballenlijn in het water om bootjes meer op afstand te houden, dagelijkse schoonmaak in het park en extra handhaving op het water.
- Eerdere inspanningen tot het realiseren van een kleine foodmarkt in het Amstelkwartier zijn helaas voortijdig gestaakt, omdat het aanbod van standplaatshouders / soort markt niet overeen kwam met de wensen uit de buurt. Ook waren er bezwaren tegen de uitgekozen locatie voor de markt. In overleg met bewoners is besloten om hiervoor een nieuw participatietraject met elkaar aan te gaan.
- Aan de kop van de Amstelvlietstraat hebben bewoners het beheer overgenomen van een stuk openbare ruimte om de biodiversiteit te stimuleren. Er zijn fruitbomen geplant en er is ander groen aangelegd om bijen en vlinders aan te trekken. Tegelijkertijd ondervonden bewoners overlast van fietsers en scooters die hard over het grasveld reden. Om dit probleem aan te pakken is er een korte haag aangelegd om dit gedrag tegen te gaan, en met succes.

Impact coronavirus
Het coronavirus en de genomen maatregelen hebben een grote impact op onze samenleving en ons gedrag. Op de volgende manier heeft het virus de uitvoering van de focusopgaven beïnvloed:
- In een aantal buurten zijn er verschillende initiatieven gestart om mede-bewoners te helpen, bijvoorbeeld met maaltijden of bezoek. Deze initiatieven hebben een nieuwe impuls gegeven aan de sociale cohesie en het bereiken van zeer kwetsbare mensen.
- In de Watergraafsmeer wonen veel studenten. Door de maatregelen was het moeilijk voor jongeren om elkaar te ontmoeten, stopten baantjes in de horeca en lagen sportactiviteiten (een belangrijke uitlaatklep en ontmoetingsfunctie) regelmatig stil. We krijgen meer en meer signalen van toenemende eenzaamheid en depressiviteit onder deze groepen.

Tot slot, de focusopgaven in Watergraafsmeer zijn meerjarige opgaven die in 2022 worden gecontinueerd.